

بسم الله الرحمن الرحيم

آیا انتخابات حق مردم است؟

«ماده یک آیین نامه اجرایی قانون انتخابات ریاست جمهوری می گوید: فرمانداران و بخشداران موظفاند در اجرای ماده ۸ قانون انتخابات ریاست جمهوری از آغاز با دعوت از اعضای هیات های نظارت شورای نگهبان موجبات نظرات کامل آنان را در کلیه مراحل اجرایی انتخابات فراهم نمایند.»

در رابطه با انتخابات، فقیهی که انتخابات را پذیرفته باید نشان دهد که از نظر مبانی فقهی اش مردم حق تقنین و انتخاب رئیس الوزرا را دارند. این حق است برای مردم در برابر حق حاکم به عنوان مقام ولایت که باید دید چگونه می توان این دو حق را جمع کرد؟ در واقع این دو حق از دو جهت قابل بررسی است: ۱- یکی آنکه مجلس نمایندگان در قلمرو تشخیص موضوعات وارد می شود و مصالح کشور را در زمینه سیاست، اقتصاد، فرهنگ و غیره می خواهد تشخیص دهد و گونه تشخیص اساسا به خود مردم محول شده است؛ لذا در این زمینه باید به «مرجعیت عرف مراجعه کند» و در مسائل تخصصی «عرف کارشناسان را باید پذیرفت.» از این رو درباره نصب رئیس جمهور، امام خمینی (ره) برای مشروعیت رئیس جمهوری «رای فقیه» را هم کافی می دانستند: «رئیس جمهور را قانون، رئیس جمهور می کند، با رای عموم که رای عموم، رای فقیه هم هست. پس رئیس جمهوری که واقعا از اکثریت آرای مردم برخوردار باشد حتما تعدادی از فقها هم به او رای داده اند و در نتیجه علاوه بر جنبه قانونی از نظر شرعی هم کمبودی ندارد». ایشان در صحیفه اضافه می کنند: «در این که رجوع کنیم به آرای عمومی، قوای انتظامی را کنسار بگذاریم، محول کنیم تنظیم انتخابات را به خود جوان های مردم... مردم یکی را تعیین کنند برای اینکه «رئیس جمهور» باشد. ما هم رایمان را علنا به مردم اظهار می کنیم ... حتی مردم آزاد هستند یک نفر صالح را انتخاب می کنند و آرای عمومی نمی شود که خطا بکند.» «صحیفه امام خمینی (ره) جلد ۵.»

در مجموع می توان اظهار کرد نقض اصل جمهوریت، زیر پا نهادن اصول ۱۱۴ و ۱۱۷ قانون اساسی است که به موجب آنها رئیس جمهور با رای مستقیم مردم و اکثریت مطلق آرا انتخاب می شود. بی توجهی به خواست و اراده ملت مبتنی بر برگزاری انتخاباتی آزاد، سالم و عادلانه، تنها راه تامین منافع و دینی بر تحکیم امنیت ملی است.

عوامل مخدوش انتخابات

به طور کلی دو عامل ترس و طمع، صحت و حقانیت انتخابات را مخدوش می سازد، (ترس از محرومیت و مزاحمت در صورت اتخاذ موضع مخالف) و طمع به برخورداری از خوان نعمت (در صورت ابراز موافقت)، عواملی هستند که برگزارکنندگان انتخابات باید شرایط جلب اعتماد مردم را فراهم سازند:

امام علی (ع) می فرماید: «مردم با من نه به دلیل تسلط چیره حکومتی و نه به دلیل پاداشی که عرضه شد بیعت کردند» (نامه ۵۴). البته در عالم حرف و ادعا همه سیاستمداران است که از چنین شیوه ای دفاع کنند، و احتمالاً رای دهندگان هم چنین انتخاب و اختیاری را آرزو می کنند. اما مهم این است که از موضع قدرت در مقام کسب آراء، کسی معتقد به آزادی و تسلیم به حقوق مردم باشد. برای کسی که به قدرت سیاسی صرفا به چشم وسیله برای خدمت به مردم می نگرد، چنین شیوه ای چندان مشکل نیست؛ بلکه به عنوان هدف میانی به آن در نظر دارد ولی دلیل ندارد برای به دست آوردن یا حفظ آن متوسل به هر کاری گردد.

اعظم طالقانی

اگر خواسته باشیم شرایطی را برای انتخابات آزاد قائل شویم می‌توانیم از چهار شرط زیر فراتر نرویم:

۱- ممنوعیت اکراه و اجبار

۲- جلوگیری و بهره‌گیری از ابزار و وسایل بیت‌المال

۳- تمایل داوطلبانه و با طوع و رغبت

۴- اختیار و انتخاب آگاهانه.

حاصل آنکه هیچ‌گونه فشار و تحمیلی چه عملی یا اجرایی یا تبلیغی و روانی نباید در جریان انتخابات وارد شود. به‌طور مثال، کاندیداها قول و وعده دهند و هزینه‌های مادی به کسانی که رای آنها را نیاز دارند، پرداخت نمایند. امام علی(ع) در لابه‌لای خطبه‌های نهج‌البلاغه می‌فرماید: «ای مردم هجوم شما به‌سویم آنقدر تراکم داشت که مانند رو آوردن مشتاقانه مادرانی که دارای نوزاد شده‌اند و به نوزادشان روی می‌آورند، به‌من روی آوردید و مرتب شعار می‌دادید بیعت بیعت!! من دست خود را بستم، شما آنرا باز کردید... خطبه ۱۳۷»

پس از مدتی کسانی که چنین مشتاقانه به علی(ع) روی آوردند و به‌سوی او دست دراز کردند، نقض پیمان کردند و اصطلاحی است معروف که «انقلاب فرزندان خود را می‌خورد» تقریباً اغلب انقلاب‌های بزرگ جهان به‌چنین وضعی دچار شده‌اند؛ مانند انقلاب کبیر فرانسه، انقلاب اکتبر روسیه یا قیام مردم الجزایر. معمولاً رقابت و نزاع بین چیدن میوه انقلاب و کسب مواضع فتح‌شده است. بر این اساس و با تکیه بر تجربیات کشورهای انقلابی، با پیگیری سیاست مسالمت‌آمیز و مدنی و عدم ممانعت از برگزاری اجتماعات مسالمت‌آمیز مطابق نص صریح اصل ۲۷ قانون اساسی می‌توان تا حدودی شکاف‌های میان ملت و دولت را ترمیم و از آرای حامیان اصلاحات (که آن بیش از ۷۰ مورد در کتاب خدا آمده است) و همه قشرهای اجتماعی با سرلوحه قراردادن شیوه عملی در انتخابات سال ۹۶ که نمونه‌ای از رفتار اسلامی و پیروی از علی ابن ابیطالب(ع) است، صیانت کرد. باشد که درخواست مطالبات ملت را محترم بشمارند. امیدواریم بتوانیم روی اصل ۱۱۵ قانون اساسی بحث مقبولی داشته باشیم به این آیه قرآنی توجه کنیم «فاسئلوا اهل الذکر» - از اهل ذکر مطالبه داشته باشید، همان‌طور که ملاحظه می‌کنیم در اهل ذکر و تذکر جنسیت مطرح نیست. البته شواهد بسیاری در آیات وجود دارد که مورد بحث قرار خواهد گرفت.

پیام ابراهیم

با اشتراک، پیام ابراهیم را همراهی کنید

حق اشتراک سالانه داخل کشور
(با هزینه پست)

۷۵۰۰۰ تومان

نام و نام خانوادگی

نشانی

تلفن

کد پستی

حساب سیبا شماره ۰۱۰۶۵۷۴۴۴۷۰۰۷ بانک ملی به نام مدیر مسئول

تهران، خیابان انقلاب، خیابان سعدی شمالی، خیابان هدایت (شهید برادران قاندی)
بعد از ظهر الاسلام، پلاک ۱۴۹
تلفکس: ۷۷۵۳۷۰۲۲
پست الکترونیکی: info.payamebrahim@gmail.com